

polvorines de la qual s'usen contra el càncer: «--- bolla lo calamens e'l vestges salvatge», PSW.

DERIV.: *Vimeda* ross. *Vimejar* mall. [*vimaljar*: doblegar-se una cosa ab moviment], DFgra.]. *Vimener* 'el qui treballa vímets'; però també ha estat nom de l'arbut: *Els Vimeners* (antic mas en el Montseny entre Sta. Fe i Coll de Te: *el bimèner*, 1926 ---) i altres noms de lloc.

Vimenera, n'és el nom català normal des d'antic [Busa-N., Lab. etc., Miq. Agustí], i avui encara predominant en cat. occid. i val.: Sarroca de Ll. (1935), *bimènera* Poble de Cérvoles (1936), Noves de Segre (1964); la *vimeñera* Alcoleja (1963); però *vimetera* ha predominat en el Princ., d'acord amb *vímet*; *vimer* men. (*CostManc.* I, § 685), *vimera* bal. i també part del val. (*Carrer de les Vimeres* a Xirivella, 1962); *vimeguera* en el Montnegre («entre aquelles *bimagéres* baixen tres veus d'aiga» Horskavinyà, 1973) i en altres punts del Princ. (*vimaguera* Montanya, *Top. Mèd. de Ponts*, 151); *vaimera* 'Salix alba' b.emp. (Masclans); *vimencar* [Lab.], *vimeneral* Matarranya (SGuarner), *vimerar*, *vimeral*, *vimetera*.

Vimenós, català occidental 'flexible, esvelt', que el dicc. *AlcM* defineix malament refiant-se del detestable dicc. Salvat (no en Lab.). En les valls al Sud de Lleida «en elles, l'home és més rei que enlloc: escardalenc com una ganya de badejo, *vimenós* com una verga de salze, eixut com una estella de pi --- broix com les llenegues d'aquells forats, d'ençà que neix ja es lliura a la lluita eterna», JnSantamaria (*Visions de Catalunya*, p. p. «La Publicitat», 9-XII-1926); «que n'és de bell lo cavall negre --- que ben fet! Primet, *vimenós*, elegant ---», JnSegura (StaColQ.), *A Estones Perdudes* (p. 39). *Vimínic*. +*Brimborote* ribag. 'vareta, branquilló': «la viliguera [veg. VIT f.] és una mata que fa uns *brimborótes* largos» Cercuran (Viles del Turbó), 1965, però no crec que hi sigui mot autòcton, car no sols està d'acord amb el cast. dial. *bimbre* (MIMBRE), sinó que en la fonètica local caldria -ot, pl. -òθ: deu ser manlleu baturro. Cf. FIMBRAR.

1 Queda a benefici d'inventari si es tracta d'un vímet que han tallat per lligar-li l'albaranet, o el que diu Chabàs (p. 324) «pedazo cortado del cordón umbilical» (que algunas personas supersticiosas se colocan al cuello en una bolsita), acc. que altrament no consta i ens escama la fantàstica identificació que suggereix entre *vimen* i el gr. *ὑμήν* 'lligam', 'membrana vaginal' (!).

Vimjaro o *Vinjaro* (LleuresC, 202, n. 6) no pas *Vimjaró* *Vimpeli*, és obvi que no és aràbic tenint -p- *Vimva*, V. *minva* (MENYS) *Vin*, V. *vi* i venir *Vinada*, *vinader*, *vinagrada*, *vinagre*, *vinagrell*, -ella, *vinagera*, -grer, *vinagret(a)*, *vinagrós*, V. *vi* *Vinantesa*, V. *avinentesa* (VENIR) *Vinar*, *vinari*, *vinarra*, -arro, *vinassa*, *vinassó*, *vinat*, *vinatar*, *vinatera*, *vinateria*, V. *vi* *Vinatge*, mal-, V. *malbinaja* (MALBÉ) *Vinblanc*, -quer, V. *vi*

VINCA o VINCAPERVINCA, pres dels noms lla-

tins de la mateixa planta *vinca* i *pervinca*; en part, combinats. □ 1.ª doc.: *vinca*, 1871, JnTeixidor, *Flora Farm.*; *vincapervinca*, Lab. 1840.

De l'etimologia en romànic i en llatí, i de les formes romàniques (incloent-n'hi de catalanes), es tracta en VINCAPERVINCA, DCEC/DECH. «Mai encara no m'havia semblat tan bella, amb el menut capellet --- que li aombrava l'or del cabell i la blancor del rostre, mentre els seus ulls de *pervinca* lluien dolçament darrere la teranyina del vel», Gaziol, O. C. 1970, 660a12 (o és calc del fr. *pervenche*?). Hi afegeixo el men. *pruenga* (forma suspecta de mossarabisme): usat per a receptes populars: «mal de caixal: te de *pruenga* o herba caxalera (*Vinca*)», Camps Merc. (*Folkl. Men.* II, 126).

VINÇA, nom de certes fibres o teles primes en els cossos d'animals o vegetals, probablement derivat d'un verb *VINCĪĀRE 'lligar', del llatí vulgar, i aquest, de VINCĪRE id.; el significat originari degué ser 'lligam, lligada' i després 'fibra'; *esvinçar-se*, que és tant o més conegut que *vinça*, deu venir directament d'aquell verb llatí, amb *es-* prefixat. □ 1.ª doc.: fi S. xv.

«Li tallareu la primera *vinça* o tel, e après la segona --- e deveu saber que són moltes *vinces* o tels», en la Manescalia de Dieç, citada per *AlcM*; i també en el ms. (1.ª meitat S. XVI) «Animals de caçar». Avui en aquesta forma és conegut dels nostres Pirineus occidentals i de les terres val. i tarragoneses. DAG: «*vinça*: tela de carne entre dos pieles» (Andorra); es diu de les vetes o aigües que formen la pedra, la fusta etc.; *vinçat* (Andorra) «*vinçat*, clapat' que fa vetes o aigües de diferents colors, com la pedra, la fusta». L'usava el poeta i filòleg aranès Mn. J. Condò, parlant de la carn humana, amb els mots «fibra, *binsa*, beta» per definir el mot aranès *tilha* (en un qüestionari de l'IEC, c. 1919): ho usava com a expressió catalana de Pall-Ribag.-Urgellet (comarques on havia viscut i après: car no és paraula aranesa).

40 Escriu JnLluís Pallarès: «Raquítics rebollars d'arrel terra entremig del roquissar»; així mateix «uns ruquets de color cendrós, amb una *vinça* negra que els cobria les espatlles» (*Els Pastor i les Estrelles*, p. 108; *Records de la meua vida de pastor*, 21). Jo mateix ho havia anotat en el sentit de 'tira fina, renglera vegetal' a Oliana (1957): «aquella *binsa* d'ábres, que es veu allà lluny».

En el P. Val. ja va recollir-lo Escrig (1851) «*binsa*: brizna o parte sutil y pequeña de alg. c.»; «la *binsa* del pimentó, tomata etc.: la semilla del pimiento, tomate». La pronúncia en les zones valencianes que distingeixen *v* de *b* és labiodental pertot o quasi pertot: J. Giner ho ha comprovat en moltes localitats i m'ho va escriure repetidament; el mateix posa EnrValor en les anotacions al DFA. i jo mateix vaig anotar *vinçes* a la Vall de Gallinera (1962); només Canyís de Mondóver va imprimir *binses*. Es comprova aplicat a fibres o tires animals, vegetals i minerals, car a Gallinera em deien que en un vessant tot era pedra 'x' i «només hi ha algunes *v*. de pedra foguera». EnrValor afegia al